

افزایش شانس ایران برای دبیرکلی اوپک/ مواضع ایران در نشست امروز

با غیبت یکی از بزرگترین حامیان عربستان سعودی در یکصد و شصت و دومین نشست...

با غیبت یکی از بزرگترین حامیان عربستان سعودی در یکصد و شصت و دومین نشست اوپک، "رویای دبیرکلی" ایران برای تصاحب کلیدی ترین صندلی نفت جهان جان دوباره‌ای گرفته است.

به گزارش خبرنگار مهر، پس از آنکه در نشست خرداد ماه، اعضای اوپک نسبت به تعیین دبیرکل جدید این سازمان به اجماع نرسیدند، قرار است بار دیگر اعضا در اجلاس یکصد و شصت و دو برای "دبیرکلی اوپک" تصمیم بگیرند؛ با این تفاوت که اکوادور کاندیدای خود را از دور رقابت‌ها خارج کرده و بر سر یکی از نمایندگان پیشنهادی ایران، عربستان و عراق اجماع خواهد شد.

به این ترتیب با کنار رفتن ویلسون پاستور اکوادوری، امروز غلامحسین نوذری در کنار مجید المنیف عربستانی و ثمیر غضبان عراقی برای تصاحب صندلی دبیرکلی اوپک به رقابت می‌پردازد تا مشخص شود بعد از عبدالله سالم البدری لیبیایی که تا پایان سال جاری میلادی بازنشسته خواهد شد، چه کسی بر صندلی دبیرکلی اوپک تکیه خواهد زد.

دبیرکلی اوپک از آغاز تا امروز ...

اجلاس 162 درحالی در آستانه برگزاری قرار دارد که تعیین سقف تولید نفت کشورهای عضو و تعیین دبیرکلی دو محور اصلی آن خواهد بود.

نگاهی گذرا به تاریخچه دبیرکلی سازمان کشورهای صادرکننده نفت حاکی از آن است که نخستین دبیرکل این سازمان فواد روحانی یک ایرانی بوده و پس از آن نیز هر یک از کشورهای عربستان، عراق، امارات، قطر، الجزایر، اکوادور و گابن در زمان عضویت یک نماینده به عنوان دبیرکل در اوپک داشته اند به طوری که کویت تاکنون دو بار، لیبی دو بار، نیجریه سه بار، اندونزی در زمان عضویت سه بار و ونزوئلا چهار بار سمت دبیرکلی اوپک را بر عهده داشته‌اند و دو سرپرستی که تنها با این عنوان در دبیرخانه انجام وظیفه می کردند، یکی از امارات و دیگری از لیبی بوده اند.

این رقابت‌های نفس‌گیر در طول سالیان سال نیز از آنجا نشأت می‌گیرد که دبیرخانه اوپک یکی از مهمترین بخش‌های اجرایی آن است و دبیر کل بالاترین سمت اجرایی این نهاد بین‌المللی را بر عهده دارد و نماینده قانونی اوپک در مجامع بین المللی به شمار می آید.

دبیرکل اوپک از سوی وزیران نفت کشورهای عضو اوپک بر اساس سیستم اجماع تعیین می‌شود و این مقام اجرایی باید فردی از کشورهای عضو همین سازمان باشد که برای مدت سه سال در این پست انجام وظیفه می‌کند و ممکن است دوره دبیرکلی وی برای یک دوره سه ساله دیگر نیز تمدید شود.

در طول حیات پنجاه و دو ساله اوپک، دبیرخانه تاکنون 22 دبیر کل داشته است و در طول بیش از پنج دهه فعالیت این سازمان در یک برهه زمانی در غیاب دبیر کل پنج رئیس اوپک به عنوان سرپرست در دبیرخانه بالاترین سمت اجرایی را بر عهده داشتند.

"روای دبیرکلی" ایران دوباره جان می‌گیرد

با وجود آنکه ایران همواره یکی از بنیان‌گذاران و اعضای اصلی اوپک بوده، ولی به غیر از نخستین دوره دبیرکلی در سال 1961 دیگر بنا به دلایلی موفق به کسب این سمت مهم نشد به گونه‌ای که در دوره‌های مختلف معمولاً رقابت به دوئلی بین کاندیدای ایران با عربستان یا یکی دیگر از کشورهای عربی کشیده می‌شد و درنهایت برای ختم این غائله، دو طرف کوتاه آمده و دبیرکلی به یکی از کشورهای بی طرف می‌رسید.

اما این بار رستم قاسمی وزیر نفت با تاکید بر شایستگی‌های کاندیدای ایران با جدیت از غلامحسین نوذری حمایت کرده و با ابراز امیدواری از رای آوردن کاندیدای ایران، دبیرکلی را برای کشورمان تعیین کننده دانسته است.

افزایش شانس ایران برای دبیرکلی

پس از آنکه کاندیدای اکوادوری با اشاره به نقش حاشیه ای کشورش در تولید نفت اوپک، شانس خود را برای رسیدن به این سمت بسیار کم دانست و انصراف داد، حلقه رقابت بین سه عضو ایرانی، عربستانی و عراقی تنگ‌تر شد.

از طرف دیگر عربستان در حالی به عنوان رقیب اصلی ایران در اجلاس امروز حضور خواهد داشت مهم‌ترین حامی عربستان در این اجلاس غایب است و مقام‌های آگاه اعلام کرده‌اند که از آنجا که هانی حسینی سرپرست وزارت نفت کویت نخست باید برای حضور در پست خود سوگند یاد کند، در نشست هفته جاری در وین حضور نخواهد داشت و به این ترتیب شانس ایران برای دبیرکلی بیشتر خواهد شد.

اگرچه در همین زمینه سیدمهدی حسینی معاون اسبق امور بین‌الملل وزارت نفت با اشاره به احتمال وتوی ایران و عربستان برای دبیرکلی اوپک، عراق را شانس اول دبیرکلی این سازمان عنوان کرده و با توجه به نزدیکی روابط سیاسی دو کشور از لزوم معامله ایران و عراق برای دبیرکلی اوپک می‌گوید.

وی با اشاره به اینکه همواره در سال‌های اخیر یک رقابت نانوشته‌ای بین ایران و عربستان سعودی در اوپک وجود داشته است، یادآور می‌شود: "نوذری از وزرای سابق نفت و یکی از چهره‌های شناخته در صنعت نفت ایران و جهان است اما معمولاً مسایل سیاسی بیش از هر موضوع دیگری بر نحوه انتخاب دبیرکلی اوپک تاثیر دارد.

همچنین با رقابتی که بین این دو کشور وجود دارد معمولاً شانس سایر کشورها همچون عراق، برای تصاحب دبیرکلی اوپک بالاتر رفته است.

ایران، کاندیدای عربستان و عراق را وتو می‌کند

به گزارش مهر، حساسیت این رقابت نانوخته و بازی "باخت باخت" ایران و عربستان بر سر دبیرکلی اوپک در سال‌های گذشته در حدی بوده که این بار صدای وزرای سابق را هم در آورده است.

بر این اساس بیژن نامدار زنگنه با تاکید بر این‌که ایران نباید اجازه دهد که در این دوره کشورهای عربی دبیر کل اوپک شوند، تصریح می‌کند: "همان‌گونه که در گذشته انتخاب نماینده ایران برای سمت دبیر کلی وتو شد، در صورت انتخاب نامزدهای دو کشور عربستان و عراق، ایران نیز باید این انتخاب را وتو کند."

وزیر اسبق نفت در ادامه خاطرنشان می‌کند: "متأسفانه برخی از اعضای سازمان کشورهای تولیدکننده نفت با تغییر سیستم انتخاب دبیر کلی این فرصت را از ایران گرفتند. آنها نه تنها از فرصت جنگ عراق علیه ایران استفاده کردند، بلکه بعد از پایان این جنگ نیز از انتخاب کاندیدای ایران برای سمت دبیر کلی اجتناب کردند."

در همین خصوص، سیدکاظم وزیری همامانه وزیر اسبق نفت با اشاره به برنامه‌ریزی‌های گسترده عربستان برای تصاحب دبیرکلی اوپک شانس ایران در مقایسه با عراق و عربستان را ضعیف می‌داند و بین بد و بدتر تصریح می‌کند: "بهتر است که عراق به جای عربستان دبیرکل اوپک شود."

از طرف دیگر محمود خاقانی کارشناس اقتصاد انرژی هم با تاکید بر اینکه عربستان سعودی همواره قصد استفاده ابزاری از اوپک را دارد، این کشور را شایسته دبیرکلی اوپک ندانسته و از دیپلماسی ضعیف ایران در اوپک انتقاد می‌کند.

تشریح مواضع ایران برای دبیرکلی اوپک

حال در این شرایط، غلامحسین نوذری مهم‌ترین برنامه خود را در صورت دبیرکلی اوپک ایجاد اتحاد و همگرایی دانسته و می‌افزاید: "ایجاد اعتماد و اطمینان بیشتر به مصرف‌کنندگان جهانی نفت برای تامین بلندمدت و پایدار انرژی مورد نیاز آنها و فراهم کردن زمینه سرمایه‌گذاری‌ها در صنایع نفت و گاز را از دیگر برنامه‌ها است زیرا اطمینان برای عرضه مطمئن، پایدار، کوتاه و بلندمدت نفت، در گروی انجام این سرمایه‌گذاری‌ها است و موجب رفاه تولیدکننده‌ها و آرامش خاطر مصرف‌کننده‌ها خواهد شد."

به این ترتیب درحالی نشست 162 برگزار می‌شود که اگر در این جلسه هم به هر دلیل هیچ یک از کاندیداها نتواند موفق به کسب همه آرا شود، این سازمان یا می‌تواند از عبدالله بدری دبیرکل کنونی بخواهد که در این سمت باقی بماند تا تلاش‌ها برای پیدا کردن

جانشین وی ادامه پیدا کند یا اینکه از کویت به عنوان رئیس دوره‌ای اوپک در سال آینده درخواست شود که مسئولیت دبیرخانه وین را نیز بر عهده بگیرد.